

REHABILITATSIOONIKESKUS ÕPPIMIS- JA KÄITUMISRASKUSTEGA NOORTELE

Rehabilitatsioonikeskus *St. John* asub Dublinis *St. Mary's Holy Faith* teise astme kooli juures. Keskuse moto on Johannese evangeeliumi 10. peatüki 10. salm: "Ma olen tulnud selleks, et sul oleks elu, elu kogu oma täiuses".

St. John on tugikeskus 10-15-aastastele noortele ja see teenindab ümbruskonna 35 kooli. Keskusesse tulevad noored, kellel on õpiraskusi ja käitumisprobleeme, samuti võib neil olla madal enesehinnang. Paljud õpilased on pärit lahku läinud peredest. Korraga osaleb programmis 8 last. Programm kestab 10-12-aastastele õpilastele neli nädalat, 13-15-aastastele viis nädalat. Sel ajal nad oma koolis ei käi. *St. John*'i keskuses on neil oma õpetaja, peale selle tegeleb nendega psühholoog ja nõustaja. Perekonnaga on spetsialistidel tihe koostöö, jutuajamisele kutsutakse ka vanemaid.

Lapsed, keda programmi suunatakse, valib välja oma kooli nõustaja. Õpilasele soovitatakse programmis osalemist, kuid lõpliku otsuse teeb ta ise, mis tähendab, et osalemine on vabatahtlik. Keskuses ei õpita tavalise õppekava järgi, kuid seal on siiski ainetunnid. Põhjalikult käsitletakse programmi jooksul seda, miks üldse on vaja õppida. Treenitakse sotsiaalseid oskusi (näiteks süüakse koos hommikust, luuakse situatsioone, kus on vaja teisi abistada jne). Palju on loovtegevusi, tehakse käsitööd. Vajadusel õpetatakse õpioskusi ja aidatakse õppimises järje peale saada. Psühholoog teeb palju grupitööd.

Peale 4 – 5 nädalat keskuses läheb iga õpilane oma kooli tagasi. *St. John*'i keskuse töötajate hinnangul ei ole viis nädalat vahel piisav, et probleemid hakkaksid lahenuma, kuid lapsele antakse võimalus olla oma koolist, kui tema jaoks probleemsest keskkonnast, eemal. Lapse jaoks on see justkui võimalus otsast alata. Peale programmi lõppu võtab keskus ühe nädala möödudes kontakti lapse õpetajaga tema koolis ja uurib, kuidas õpilasel läheb.

Programmi sisu

Programm ei järgi tavaõppekava. Kasutusel on eriõppekava, mille põhieesmärk on õpetada positiivset käitumist. Klassis õppimise kogemus kujundatakse nii, et seda, mida õpilastelt oodatakse, saab ta klassis harjutada.

Teine eesmärk on tõsta õpilase enesehinnangut ja eneseväärikust. Keskendutakse nii õpilase kui hariduse positiivsetele aspektidele. Õpilastele näidatakse, et nad teevad nii häid kui halbu otsuseid. Halbadel otsustel on negatiivsed tagajärjed nende endi jaoks, positiivsed otsused panevad neid ennast koolis nägema positiivses valguses.

Õpilased järgivad parema käitumise kujundamise programmi, mis põhineb kolmel ideel:

- Aidata õpilastel harjutada sobivat käitumist
- Aidata õpilasel mõista, miks ta on minevikus käitunud sobimatult
- Õpetada strateegiaid, kuidas tulevikus oma käitumist reguleerida

Iga päev algab vestlusringiga, kus vaadatakse üle käitumisreeglid ja räägitakse ühest reeglist pikemalt. Õpilaste käitumiskoodeks näeb ette:

Meie eesmärk on näidata lugupidamist teiste vastu. Selleks me:

- Ei halvusta kunagi
- Oleme valmis viivitamatult tööle asuma
- Kuulame õpetajat
- Tõstame kätt, kui soovime sõna
- Väldime segajaid
- Töötame hoolega

Käitumiskodeks tuleb selgeks õppida ja seda järgida, pöörates tähelepanu hoiatustele ja vältides karistust. Selline kodeks on tehtud selleks, et võimaldada õpilastel olla edukas, kui nad pöörduvad tagasi oma kooli. Käitumiskodeks kehtib keskuses nii õpilastele kui täiskasvanutele.

Kui kodeksit rikutakse, järgneb sellele rikkumise tõsidusest olenevalt kas hoiatus, kaotatakse punkt või kui rikkumine jätkub, siis klassist väljasaatmine selleks, et väljaspool klassiruumi probleem lahendada.

Kuidas edu mõõdetakse?

Tulemuste mõõtmiseks kasutatakse punktisüsteemi. Selle süsteemi plussid on objektiivsus ja arusaadavus. Punkte saab selle eest, kui pingutatakse ja punkte kaotatakse, kui ei nähta vaeva. Iga õpilane saab iga õppetunni alguses 5 punkti ja neid kaotatakse näiteks juhul, kui rikutakse käitumiskodeksit. Punktid kantakse õpilase päevikusse. Päevikus on kirjas ka õpilase isiklikud eemärgid.

Päeva lõpul kirjutab õpetaja õpilase päevikusse positiivsed kommentaarid päeva kohta. Õpilase kohustus on iga päev oma vanemale päevikut näidata ja lapsevanem peab andma allkirja. See on oluline selleks, et vanemad näeksid lapse edu. Kui punkte on alla kolme rohkem, kui ühe tunni eest päevas või kui päevikut ei näidata vanemale, palutakse vanemaid kohe keskusega kontakti võtta.

Allikas: *St. John's Education Centre*
Holy Faith Campus, Glasnevin, Dublin 11